

## TÌM HIỂU THƯ CHUNG NĂM 2025

**Năm Mục Vụ 2025-2026**

**Mỗi Kitô hữu là một môn đệ thừa sai:**

**ANH EM LÀ ÁNH SÁNG THẾ GIAN (Mt 5,14)**

Chủ đề thứ chín

### SỬ DỤNG TRUYỀN THÔNG

*“Các con hãy đi khắp thế gian, rao giảng Tin Mừng cho mọi thụ tạo.” (Mc 16,15).*

Sau việc lan toả hương thơm Tin Mừng, Thư Chung 2025 khuyên: *“Hãy sử dụng các phương tiện truyền thông với tư cách môn đệ thừa sai. Mỗi nút like, lời bình, hình ảnh, bài viết chúng ta đưa lên internet và mạng xã hội đều góp phần làm cho đời sống sạch đẹp hơn hoặc ngược lại”*. Vì thế, tìm hiểu những tiêu chuẩn phân định việc sử dụng truyền thông cách khôn ngoan là mục đích của chủ đề này.

#### **1. Chuyện đời Asia Bibi: án oan và việc thật**

Chị Asia Bibi, sinh năm 1971, một nông dân tại làng Ittan Wali, tỉnh Pendjad, nước Pakistan, là mẹ của hai người con gái trong một gia đình công giáo.

Ngày 14 tháng 6 năm 2009, khi đang làm việc ngoài đồng cùng với vài phụ nữ Hồi giáo giữa thời tiết nóng bức, chị khát nước nên tìm đến giếng nước gần đó và lấy nước uống bằng một cái ly duy nhất có sẵn tại giếng. Một trong những phụ nữ Hồi giáo ở đó không chấp nhận và buộc tội chị đã làm ô uế giếng nước dành riêng cho người Hồi giáo. Chị đáp lại rằng có lẽ Đấng tiên tri Muhammad sẽ không

đồng ý như vậy. Vụ việc dừng lại ở đó, nhưng chị đầu biết rằng câu đối đáp ấy, dù xuất phát từ thiện ý, sẽ đẩy chị vào nỗi gian truân trong hơn kém mười năm.

Do lòng ganh ghét cá nhân, người nữ Hồi giáo ấy đã loan tin nguy tạo trong làng và chị Asia Bibi đã bị vu cáo tội báng bổ Đấng Tiên Tri. Chị bị bắt giam, rồi bị toà án địa phương tuyên án treo cổ vào tháng 10 năm 2010, nhân danh điều gọi là “luật chống báng bổ”<sup>1</sup> của chính quyền Pakistan. Không chấp nhận án oan, luật sư của chị đã kháng cáo, trong khi những người Hồi giáo cực đoan lại biểu tình đòi thi hành án ngay tức khắc.

Giữa bầu khí căng thẳng ấy, ngày 4 tháng 1 năm 2011, Salmaan Taseer, Thống đốc tỉnh Pendjad đã bị ám sát bởi chính cận vệ của mình vì ủng hộ Asia Bibi và kêu gọi cải tổ luật chống báng bổ. Vì lý do an ninh, Asia Bibi đã được chuyển đến nhà tù Multan ở miền Trung đất nước. Rồi ngày 2 tháng 3 cùng năm, Shahbaz Bhatti, người công giáo, Bộ trưởng Liên bang về các vấn đề người thiểu số, cũng đã bị ám sát vì cùng một lý do.

Vì bầu khí căng thẳng leo thang, các thẩm phán Toà án Cấp cao Lahore đã phải hoãn xét xử vụ án nhiều lần vì sợ bị trả thù bởi những người cực đoan. Đến ngày 16 tháng 10 năm 2014, Toà tuyên y án treo cổ dành cho chị Asia

---

<sup>1</sup> Được đưa vào Bộ luật Hình sự Pakistan năm 1986, luật “chống báng bổ” kết án chung thân hoặc tử hình hai hành vi xúc phạm Hồi giáo và Tiên Tri Muhammad. Vì thế, luật này đã hạn chế nghiêm trọng tự do tôn giáo và tự do ngôn luận. Trong cuộc sống hàng ngày, luật này thường bị lạm dụng như một công cụ để đàn áp các tôn giáo thiểu số.

Bibi. Vẫn không chấp nhận án oan, luật sư của chị tiếp tục kháng cáo lên Toà án Tối cao Pakistan.

Nhờ các phương tiện truyền thông quốc tế vào cuộc, vụ án của chị Asia Bibi đã lan truyền khắp thế giới. Vì thế, cộng đồng quốc tế đã biết đến và ủng hộ công lý cho chị, đặc biệt là Liên Hiệp Quốc, Nghị viện châu Âu và chính phủ các nước Canada, Pháp, Ý, Hà Lan, Tây Ban Nha, Vương quốc Anh và Hoa Kỳ... Hội thánh Công giáo cũng dành tình cảm đặc biệt và luôn kêu gọi công lý cho chị, đặc biệt là Hội đồng Giám mục Pakistan cùng các Đức Giáo Hoàng Biển Đức XVI và Phanxicô.

Cũng thời điểm này, hàng chục ngàn người Hồi giáo cực đoan đã gia tăng biểu tình và áp lực mạnh mẽ lên hệ thống pháp luật Pakistan, đặc biệt sau khi Toà án Tối cao tuyên phạt kẻ ám sát Salmaan Taseer, cựu Thống đốc tỉnh Pendjad. Vì thế, tháng 10 năm 2015, chị đã được chuyển đến phòng giam cách ly để có thể bảo toàn tính mạng.

Càng gần ngày xét xử, áp lực càng gia tăng. Ngày 6 tháng 5 năm 2018, Ahsan Iqbal, Bộ trưởng Nội vụ Pakistan, người ủng hộ các cộng đồng thiểu số đã thoát chết sau một vụ ám sát. Ngày 10 tháng 10 năm 2018, các nhóm tôn giáo cực đoan đã đe dọa các thẩm phán để họ không thể tuyên bố giải phóng cho Asia Bibi. Dưới sức ép quốc tế và danh dự của một Nhà nước pháp quyền, ngày 31 tháng 10 năm 2018, Toà án Tối cao Pakistan đã tuyên chị Asia Bibi trắng án.

Ngay lập tức, đám đông cuồng tín đã tràn vào các thành phố của Pakistan, tạo nên đợt sóng biểu tình cuồng nộ bậc nhất lịch sử đất nước để phản đối quyết định của toà án.

Sức ép mạnh mẽ đến độ chính quyền phải chịu thỏa hiệp để tiếp tục cầm tù Asia Bibi và xét lại quyết định của mình. Bị đe dọa tính mạng nghiêm trọng, luật sư của chị, Saif Ul Malook, cũng phải tị nạn sang Hà Lan cùng với gia đình. Tuy nhiên, sức ép quốc tế lên chính quyền Pakistan càng mạnh mẽ, cuối cùng chị Asia Bibi đã có thể rời Pakistan để được tị nạn tại Canada với gia đình vào ngày 8 tháng 5 năm 2019, nhờ nỗ lực ngoại giao quốc tế.

Quả thật có “một cơn bão trong ly nước” theo nghĩa đen đã diễn ra với chị Asia Bibi. Chúng ta nhận thấy trong vụ án này những tác động tiêu cực lẫn tích cực của thông tin: tiêu cực là tin giả giết chết và tích cực là tin thật cứu sống.

Trước hết là tin giả gây tổn hại. Dù nhìn từ góc độ sắc tộc, tôn giáo hay chính trị, tin nguy tạo do vài phụ nữ Hồi giáo lan truyền đã gây ra bi kịch rất tệ hại cho cá nhân chị Asia Bibi, gia đình chị và vị thế của quốc gia Pakistan trên trường quốc tế.

Hơn kém mười năm ngồi tù chờ quyết định của toà án, cô đơn trong buồng giam, bị đe dọa tính mạng thường xuyên, chị bộc bạch: *“Tôi đã không làm gì sai để phải chịu đựng đau khổ suốt mười năm”*; gia đình chị cũng gánh trọn nỗi đau chia ly, bị đe dọa tính mạng và buộc phải tị nạn nước ngoài: *“Khi các con gái đến thăm tôi ở tù, tôi chưa bao giờ khóc trước mặt chúng, nhưng khi chúng rời đi sau khi gặp tôi, tôi thường khóc một mình, đầy đau đớn và buồn*

*bã. Tôi luôn nghĩ về chúng mọi lúc, về việc họ phải sống ra sao.”<sup>2</sup>*

Câu chuyện của chị Asia Bibi cũng “phản ánh những tàn phá do các luật chống xúc phạm tôn giáo gây ra, những luật này giam giữ xã hội dân sự Pakistan trong nỗi sợ hãi”, và chúng thường bị lạm dụng “như một công cụ phân biệt đối xử với những công dân dễ bị tổn thương nhất, vì 15% các vụ kiện được đưa ra chống lại người Kitô hữu, những người chỉ chiếm 1,3% dân số”.<sup>3</sup>

Ngược với tin giả gây tổn hại là tin thật giúp chữa lành. Bản án chết chóc của chị Asia Bibi cuối cùng có thể chuyển hoá thành tuyên ngôn cứu sống một phần lớn nhờ vào việc đấu tranh cho công lý và sự thật của các phương tiện truyền thông quốc tế, như chính chị xác nhận: “Nhờ các phương tiện truyền thông mà tôi còn sống sót.”<sup>4</sup>

Vì thế, sau khi được tự do, chị đã nhờ và xin các phương tiện truyền thông giúp tìm kiếm công lý, sự thật và sự sống cho những người phạm nhỏ: “Tôi kêu gọi Thủ tướng Pakistan, đặc biệt cho các nạn nhân của luật về báng bổ tôn giáo và các cô gái bị ép buộc cải đạo, để bảo vệ và đấu tranh cho các nhóm thiểu số vốn cũng là người

---

<sup>2</sup> Nina Shea, “Asia Bibi, Modern Confessor of the Faith”, Sep 16, 2019. <https://www.hudson.org/human-rights/asia-bibi-modern-confessor-of-the-faith>

<sup>3</sup> Laurence Defranoux, “Asia Bibi, prisonnière du fanatisme”, Nov 6, 2018. [https://www.liberation.fr/planete/2018/11/06/asia-bibi-prisonniere-du-fanatisme\\_1690241/](https://www.liberation.fr/planete/2018/11/06/asia-bibi-prisonniere-du-fanatisme_1690241/)

<sup>4</sup> “Asia Bibi: C’est grâce aux médias que je suis encore en vie”. Une rencontre de l’AED. <https://fr.zenit.org/2020/02/27/asia-bibi-cest-grace-aux-medias-que-je-suis-encore-en-vie/>

*Pakistan. Tôi lấy ví dụ của bản thân vốn là nạn nhân: tôi đã chịu nhiều đau khổ và gặp nhiều khó khăn, hôm nay tôi được tự do và hy vọng rằng luật này sẽ được sửa đổi để ngăn cấm mọi hành vi lạm dụng.”<sup>5</sup>*

Từ nạn nhân tin giả đến tác nhân kêu gọi loan truyền sự thật, chúng ta tự hỏi đâu là nội lực giúp chị Asia Bibi có thể kiên trì trong gian truân để có thể vượt qua thử thách. Câu trả lời được tìm thấy trong thăm sâu đức tin Kitô giáo của chị, như chị tâm sự: *“Trong thời gian bị giam giữ, tôi đã nắm lấy tay Chúa Kitô, chính nhờ Ngài mà tôi còn đứng vững, không sợ hãi!”<sup>6</sup>*

Đó là lý do chị Asia Bibi trở thành biểu tượng nhân bản của lương tâm ngay thẳng, biểu tượng đức tin của những Kitô hữu chịu bách hại, biểu tượng quốc gia của việc đấu tranh cho phẩm giá người phận nhỏ, biểu tượng toàn cầu của sự phản kháng chống lại chủ nghĩa Hồi giáo cực đoan.

## **2. Chuyen Kinh Thánh: lời của Thiên Chúa và lời của con rắn**

Những trang đầu của Kinh Thánh kể cho chúng ta nghe rằng từ nguyên thủy đã có lời chân thật của Thiên Chúa tác tạo sự sống và lời giả trá của con rắn tổn hại sự sống.

Trước hết là Lời tác sinh của Thiên Chúa: *“Vì Người đã phán, và muôn loài xuất hiện, Người ra lệnh truyền, tất cả được dựng nên”* (Tv 33,9). Thánh vịnh này nhắc chúng ta

---

<sup>5</sup> “Pakistan: appel d’Asia Bibi pour les droits des minorités, interview de l’AED”. <https://fr.zenit.org/2020/09/10/pakistan-appel-dasia-bibi-pour-les-droits-des-minorites-interview-de-laed/>

<sup>6</sup> “Asia Bibi: C’est grâce aux médias que je suis encore en vie”. Une rencontre de l’AED. <https://fr.zenit.org/2020/02/27/asia-bibi-cest-grace-aux-medias-que-je-suis-encore-en-vie/>

rằng công trình sáng tạo là ân huệ của Tạo Hoá và kết quả của Lời Ngài. Trong tiếng Hipri, lời là *dabar*, bao hàm cả *ý tưởng* và *hành động* tương hợp. Tương tự trong tiếng Hy Lạp, lời là *logos*, bao hàm *lý lẽ* và *ý nghĩa* tương hợp. Thiên Chúa sáng tạo bằng Lời nghĩa là Ngài đưa vũ trụ vào hiện hữu trong trật tự hợp lý và ý nghĩa, với thiên ý rõ ràng để con người, trái đất và thế giới thụ tạo cùng vui sống với Ngài. Vì thế, Lời Chúa tác sinh là lời chân thật vì cứu mang ý nghĩa và kiến tạo tương quan an hoà giữa con người với Tạo Hoá, với nhau và với thế giới thụ tạo.

Những lời đầu tiên Chúa nói với con người cũng liên quan đến sự sống và sự sinh sôi, đến sự phát triển và trưởng thành, đến việc canh tác và chăm sóc thiên nhiên. Đó là lời kêu gọi con người đón nhận và biết ơn cuộc sống cũng như nguồn sống từ Tạo Hóa. Vì thế, con người có sứ mệnh sáng tạo, sử dụng lý trí để làm tăng trưởng và mang lại ý nghĩa cho thế giới thụ tạo (x. St 1,26-31).

Kinh Thánh còn kể tiếp về cây biết điều thiện điều ác như biểu tượng của ý chí quyền lực tuyệt đối cũng như tham vọng thống trị nhân sinh, thế giới thụ tạo và cả ân huệ thần linh. Ý chí ấy đi ngược với thái độ tiếp nhận Tạo Hoá và thế giới thụ tạo trong tự do và lòng biết ơn. Điều đó có nghĩa rằng con người đã thụ hưởng một quyền năng hữu hạn trong một bản tính hữu hạn và những năng lực hữu hạn. Cây biết điều thiện điều ác xuất hiện như lời gọi con người khiêm nhường tin tưởng và tiếp nhận Lời chân thật từ miệng Tạo Hoá phán ra, để được sống an hoà.

Kinh Thánh kể tiếp về một sự đứt gãy, một sự rối loạn nguyên thủy trong trái tim con người (x. St 3). Chúng ta gọi đó là tội lỗi nguyên thủy. Việc ăn trái cây biết điều thiện điều ác là hành vi ý thức và tự do muốn chiếm đoạt quyền lực tuyệt đối, thoát ly Tạo Hoá và Lời Ngài, thoát

ly tha nhân và mọi tương quan nhân bản, thoát ly tự nhiên và những quy luật của nó. Hậu quả là con người đã gây tổn hại cho những mối tương quan an hòa với Thiên Chúa, bản thân, tha nhân và vũ trụ.

Nếu chúng ta còn lắng nghe, Kinh Thánh sẽ tiếp tục kể về hậu quả của sự đứt gãy qua hình ảnh hai anh em Cain và Abel ghen tị và không tiếp nhận nhau. Họ đối đầu và cạnh tranh với nhau vì không nhìn nhận sự khác biệt của nhau. Điều đó dẫn đến việc đứt gãy tình huynh đệ trong nhân loại và mối liên kết với thụ tạo nói chung. Con người bước vào thời kỳ nghi nan, lang thang, bất định và bấp bênh.

Điều chúng ta cần ghi nhận là Kinh Thánh diễn tả nguyên nhân của tội nguyên thủy khởi sự từ những lời dối trá của con rắn và thái độ nghi nan của lòng người<sup>7</sup>.

Kim chỉ nam đầy yêu thương và khôn ngoan của Thiên Chúa: *“Hết mọi trái cây trong vườn, người cứ ăn; nhưng trái của cây cho biết điều thiện điều ác, thì người không được ăn, vì ngày nào người ăn, chắc chắn người sẽ phải chết”*, đã biến thành một lệnh cấm độc đoán trong miệng con rắn: *“Có thật Thiên Chúa bảo: ‘Các người không được ăn hết mọi trái cây trong vườn’ không?”*.

Quan điểm của con rắn đã làm Bà Evà lung lay, đến độ bà thay đổi những lời và quan điểm của Thiên Chúa: *“Trái các cây trong vườn, thì chúng tôi được ăn. Còn trái trên cây ở giữa vườn, Thiên Chúa đã bảo: ‘Các người không được ăn, không được động tới, kéo phải chết’.*” Không hoàn toàn đồng ý với con rắn, nhưng Bà đã làm cho điều ngăn cấm: *“nhưng trái của cây cho biết điều thiện điều*

---

<sup>7</sup> X. Vincenzo Anselmo, SJ., “Tin giả (fake news) và Kinh Thánh: lời nào đáng tin?”. <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/tin-gia-fake-news-va-kinh-thanh-loi-nao-dang-tin>



ác, thì người không được ăn”, trở nên quan trọng hơn món quà tặng ban: *“Hết mọi trái cây trong vườn, người cứ ăn”*.

Trò chơi đa quan điểm của con rắn đã thao túng Bà Evà. Cái bẫy phao tin giả của con rắn không chỉ làm Bà nghi nan, mà còn tiêm vào trái tim Bà chất độc kịch hại là lòng đố kỵ đến cạnh tranh với Thiên Chúa như đối thủ: *“Chẳng chết chóc gì đâu! Nhưng Thiên Chúa biết ngày nào ông bà ăn trái cây đó, mắt ông bà sẽ mở ra, và ông bà sẽ nên như những vị thần biết điều thiện điều ác”* (St 3,4-5).

Thực ra, Thiên Chúa là Đấng tác sinh con người, và ưu tiên của Ngài là sự sống của họ chứ không phải trái cấm. Nhưng Bà Evà đã rơi vào cái bẫy của con rắn, nghĩa là tin vào lời dối trá của nó hơn là lời chân thật của Thiên Chúa: *“Người đàn bà thấy trái cây đó ăn thì ngon, trông thì đẹp mắt, và đáng quý vì làm cho mình được tinh khôn”* (St 3,6). Tâm điểm của lòng Bà chỉ là trái cấm, trong khi mọi trái cây tốt đẹp khác trong vườn lại biến khỏi tầm mắt của Bà. Hậu quả là *“kỷ nguyên của sự nghi ngờ đã mở ra, một vết nứt đã được đưa vào trong điều kiện cơ bản nhất của ngôn ngữ, đó là mối tương quan tin tưởng mà các nhà ngôn ngữ học gọi là ‘mệnh đề chân thật’”*.

Về tác hại của tin giả nguyên thủy này, Đức Thánh Cha Phanxicô cảnh tỉnh chúng ta: *“Chương Kinh Thánh này đưa ra ánh sáng một yếu tố quan trọng để suy tư: chẳng hề có thông tin sai lạc nào mà vô hại; trái lại, tin vào sự giả dối có thể có những hậu quả thảm khốc. Thậm chí chỉ một chút xiu bóp méo sự thật thôi cũng có những hậu quả nguy hại”*<sup>8</sup>.

---

<sup>8</sup> ĐTC Phanxicô, *Sứ điệp Ngày Thế giới Truyền thông Xã hội*, số 2. <https://hđgmvietnam.com/chi-tiet/su-diep-ngay-the-gioi-truyen-thong-xa-hoi-thu-52-2018--32294>

### 3. Chuyện đời Kitô hữu: *chân ngôn và tà ngôn*

Chúng ta sống trong thế giới của ngôn ngữ, gần như mọi thứ đều thông qua nó. Ngôn ngữ là thành phần tất yếu của đời sống con người, vì không có lập luận, cũng chẳng thể thuyết phục nếu thiếu lời nói và chữ viết. Ngôn ngữ như là tự nhiên, thậm chí là bản chất của chúng ta. Nhờ ngôn ngữ, chúng ta tạo ra ý nghĩa, bày tỏ, trao đổi, thấu hiểu, hình thành tư duy và hành động. Nhưng chúng ta không luôn ý thức ngôn ngữ là gì, quan trọng thế nào với bản thân chúng ta và mối tương quan giữa chúng ta với nhau.

Thật ra, mối tương quan của chúng ta với ngôn ngữ không đơn giản, vì nó vừa nội tại nơi chúng ta vừa vượt thoát chúng ta. Ngôn ngữ là phương tiện chung cho mọi người nhưng cũng là phương tiện chúng ta biểu lộ phần sâu kín nhất của bản thân. Có thể nói, ngôn ngữ cấu thành bản chất của con người, vì lời phát ra là diễn đạt của nội tâm. Muốn rời bỏ nó là như muốn từ biệt chính chúng ta vậy. Vì là phương tiện vừa chung vừa riêng, nên khi được sử dụng, ngôn ngữ lại tác động lên chính chúng ta, cách tích cực lẫn tiêu cực.

Chuyện án oan và việc thật của chị Asia Bibi, cũng như chuyện lời chân thật của Thiên Chúa và lời dối trá của con rắn, giúp chúng ta hiểu rõ tác động lớn lao của lời nói, từ nguyên thủy cho đến ngày nay. Đặc biệt ở thời đại của chúng ta, nền văn hoá kỹ thuật số được ví như “*quảng trường Arêopagô*” mới, nơi mọi người đều có thể tự do tranh luận, bày tỏ quan điểm, chia sẻ tư tưởng và giao thoa văn hoá, như ở ngọn đồi Athens khi xưa. Trong bối cảnh ấy, tác động của truyền thông mang tầm vóc toàn cầu.

Vì thế, Kitô hữu thừa sai không thể xuất hiện ở quảng trường Arêopagô thời đại với bất cứ phong cách nào, mà phải mặc lấy phong cách của Đức Kitô, Đấng “*là con đường, là sự thật và là sự sống*” (Ga 14,6). Kitô hữu là những con người được gọi để loan Tin Mừng về công lý, tình thương, sự thật, bình an, hy vọng, phúc lành và cứu sống. Kitô hữu không thể là những người phao tin dữ cách bất công, thù oán, giả trá, gieo hoang mang, gây thất vọng, nặng tính nguyên rủa và giết chết. Kitô hữu có tiêu chuẩn kép rõ ràng để phân định:

- Trước hết, chúng ta phải ***cam kết tránh xa tà ngôn*** kiểu con rắn trong Kinh Thánh và người nữ Hôi giáo trong câu chuyện chị Asia Bibi, biểu lộ qua ác ngôn, bạo ngôn, điều ngôn, hoa ngôn, huỷ ngôn, ngoa ngôn, oán ngôn, xảo ngôn, vọng ngôn... Đó là ngôn ngữ của thế giới giả trá, vốn gây ra tương quan bất an với Thiên Chúa, bản thân, tha nhân và môi sinh;
- Kế đến, chúng ta cần ***dấn thân trau dồi chân ngôn***, nghĩa là ngôn ngữ chân thành và chân thật, biểu tỏ qua ái ngôn, chính ngôn, danh ngôn, hoà ngôn, nhã ngôn, thanh ngôn, thiện ngôn... Đó là ngôn ngữ của Tin Mừng, vốn kiến tạo tương quan bình an với Thiên Chúa, bản thân, tha nhân và môi sinh.

### **Tạm kết**

*Cam kết tránh xa tà ngôn và dấn thân trau dồi chân ngôn* là tiêu chuẩn phân định cho Kitô hữu thừa sai giữa thời đại truyền thông hôm nay. Suy cho tỏ, chân ngôn hay tà ngôn là biểu hiện bên ngoài của ái tâm kiến tạo bình an hay tà tâm gieo rắc thù oán, vì tất cả đều phát xuất từ lòng

người: “*Lòng có đầy thì miệng mới nói ra*” (Lc 6,45; x. Mc 7,14-23). Vì thế, Kitô hữu cần tự hỏi xem mỗi nút like, lời bình, hình ảnh, bài viết, videos, truyện kể mình post lên truyền thông được thúc đẩy bởi động lực nào, bởi ái tâm lan toả yêu thương hay tà tâm gieo rắc thù oán, như lời khuyên của cha Antonio Spadaro, S.J.:

*“Nếu lửa hận thù cháy trong bạn, thì đó sẽ là nội dung ‘thể hiện nổi bật nhất’ cái tôi của bạn... Còn nếu đó là tình yêu, thì sẽ là tình yêu... Bởi chỉ những gì bùng cháy bên trong bạn mới có thể tỏa sáng ra bên ngoài. Vì thế, khi bạn sáng tạo nội dung, hãy tự hỏi mình: Điều này xuất phát từ ngọn lửa hay từ nỗi sợ bị lãng quên? Bài đăng này là một cử chỉ của tình yêu hay chỉ là cách để tôi nâng cao hình ảnh của mình? Vì nếu động cơ của bạn là cái tôi, sớm muộn gì bạn cũng sẽ bị thiêu rụi. Nhưng nếu động cơ là tình yêu, phép lạ sẽ xảy ra.”*<sup>9</sup>

**Tháng 8/2026**  
**Lm. Phaolô Nguyễn Thành Sang**

---

<sup>9</sup> Cha Antonio Spadaro, S.J., “Diễn văn dịp Năm Thánh dành cho các nhà truyền giáo kỹ thuật số và những người công giáo có ảnh hưởng”, ngày 28 tháng 7 năm 2025. <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/hay-di-den-nhung-bien-cuong-ky-thuat-so-dien-van-cua-cha-antonio-spadaro-sj>